

2 begeleiding van de leerling

In de vorige (eerste) afdeling hebben we vastgesteld dat de aansluitingsproblemen niet alleen door het maken van leerstofafspraken op te lossen zijn. Daarom laten we nu die leerstofkwestie voorlopig rusten en richten we ons op de begeleiding van de leerling in de periode van de overgang BO-VO.

Ons uitgangspunt is dat die begeleiding zó moet zijn, dat de persoonlijke ontwikkeling van de leerling bij de overgang BO-VO op natuurlijke wijze dóórloopt. Onder persoonlijke ontwikkeling verstaan we dan niet alleen die van de cognitieve vaardigheden, maar ook de sociaal-emotionele en de fysieke ontwikkeling.

Veel leerlingen hebben het gevoel dat het voortgezet onderwijs weinig stimulerends biedt voor die sociaal-emotionele ontwikkeling. Daan van Alten komt tot die conclusie na een enquête te hebben gehouden in een vijftal brugklassen. Het aardige is dat die leerlingen heel duidelijk aangeven wat zij in de omgang met vooral de leraren missen.

Het tekortschieten van het VO kan ook tot ernstige gevolgen leiden. Lees maar het verhaal dat Otto Slok over het opvangcentrum voor spijbelaars in Amsterdam vertelde aan Sander van Gangelen en Peter Kokke.

Gelukkig zijn er ook voorbeelden te geven van pogingen om de overgang voor het kind beter te laten verlopen. Veel energie is de laatste jaren gestoken in het ontwerpen van een beter rapportagesysteem dat een kind meeneemt van het BO naar het VO. Addie Gerritsen heeft er enkele onderzocht en geeft er haar oordeel over. Helaas maakt het voortgezet onderwijs nog niet altijd optimaal gebruik van deze systemen en de daaruit voortvloeiende gegevens.

Dit laatste kan niet gezegd worden van de Leon van Gelder-middenschool in Groningen. Neel de Goede rapporteert over de wijze waarop hier een systeem van continue leerlingbegeleiding is opgezet.

Extra moeilijk hebben leerlingen van niet-Nederlandse afkomst het met die overgang van BO naar VO. Taalgebruik en situaties zijn in het VO vaak complexer dan in het BO! In Den Haag heeft de inspectie hiervoor een, helaas tijdelijke, voorziening getroffen: de zogenaamde doorstromingsbegeleiding. Twee leerkrachten begeleiden hier Surinaamse kinderen vanaf de zesde klas tot en met de derde klas van het VO. Zoveel aandacht als zij voor die kinderen opbrengen, zou eigenlijk in het hele VO 'gewoon' moeten zijn.

Kernredactie